

dannede håndværkere. Her er Rådvals-Centerets fortsatte drift vigtig for bevaring af de gamle håndværk. Spørgsmålet er, om Miljøministeriets årlige tilskud på kun lidt mere end et årsværk er tilstrækkeligt til at holde projektet kørende. Det kunne overvejes at yde bidrag til vedligeholdelsesarbejder ved at stille arbejdskraft fra centeret til rådighed for væsentlige vedligeholdelsesprojekter, for er der tale om fuld brugerbetaling, er det nok begrænset, hvor mange der vil bruge centeret.

Rådvals-Centeret tjener naturligvis også et meget væsentligt formål ved at efteruddanne håndværkere, som kan medvirke i vedligeholdelsesarbejde andre steder, og den efteruddannelse skal vi prioritere meget højt. Centeret skal være garant for, at gamle håndværkstraditioner ikke uddør, og at der her skabes en niche for særligt uddannede håndværkere.

Den overordnede planlægning af bevaringsarbejdet, som ministeren lægger op til i redegørelsen, kan vi i CD støtte. Sammenlægningen af de allerede eksisterende støtteordninger til én ordning vil forhåbentlig være en styrkelse af bygningsbevaringen. Som det fremgår, er vi i CD glade for ministerens redegørelse, og vi ser frem til de initiativer, der er blevet lagt op til.

Tom Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører var nødt til at løbe til et andet møde, har jeg lovet at læse følgende op:

Det er Fremskridtspartiets udgangspunkt, at vi selvfølgelig skal frede bygninger, hvis de repræsenterer noget værdifuldt, noget, vi gerne vil bevare for vores efterkommere. Vores efterkommere skal selvfølgelig have mulighed for at glæde sig over de bygningsværker, som vores forfædre opførte, og som er en del af vores kulturarv.

Men Fremskridtspartiet synes faktisk, at der er gået inflation i fredning af bygninger. De kvalitetskrav og krav om historisk betydning, som man bør stille til en bygning, før den fredes, er blevet alt for små. I dag er det blevet alt for nemt at forlange en bygning fredet, og når først fredningen er gennemført, er det ikke til at få den ophævet igen.

Man skal derfor kun frede de absolutte perler blandt bygningsværkerne, og vi får et samfund, der går i stå, hvis vi i vores tidsalder tillader os at tro, at vi ved alt om, hvad der er bevaringsværdigt. En bygning bør derfor være op imod 100 år, før den fredes. Det er nemlig eftertiden,

som skal afgøre, om bygningen nu også er så fantastisk, som vi synes i dag. Vi mener derfor, at det var det rene pjat, da man i 1992 greb til at frede en bygning, der var opført nogle ganske få år tidligere, nemlig i 1975.

Fredning har kostet mange penge. Det offentlige binder enorme summer i fredede bygninger, og det er ikke kun udgiften til selve fredningen, som koster, for i årene fremover vil den fredede bygning kræve særlig kostbar vedligeholdelse, som kommer til at belaste skatteyderne yderligere.

Men også for private ejere af bygninger kan en fredning blive en kostbar sag. De ofte næsten hysteriske krav til valg af materialer til vedligeholdelse giver ejeren kæmpe regninger. Dertil kommer så, at fredningsmyndighederne som følge af de alt for mange sager har fået uacceptabelt lange sagsbehandlingstider. Der er eksempler på, at en fredning har taget helt op til 16 år, og at ejeren er blevet bragt til ruin af den lange tid, eftersom der ikke må foretages noget som helst på bygningen i den tid, hvor sagen løber.

De knappe ressourcer, som vort samfund har, skal bruges med omhu, og det er derfor flovt, når man er villig til at ofre millioner på restaurering af en enkelt bygning, blot fordi et par såkaldte sagkyndige har erklæret, at bygningen er bevaringsværdig, når vores gamle og vores syge hverken kan få plejehjemsplads eller sygehusbehandling.

Vi må derfor indskrænke vores ambitioner, når det gælder fredninger og restaureringer. Vi har ganske enkelt ikke råd til de mange kostbare projekter.

Fredningsmyndighederne er ofte med til at gøre selv de mindste ændringer helt urimelig dyre. Når Arbejdstilsynet har påbudt kirkegårdsgraverne at have både redskabsskur og bedefaciliteter, kan man diskutere, hvor fornuftig den afgørelse var, men konsekvenserne bliver helt ude af proportion.

Fredningsmyndighedernes krav til, hvordan redskabsskure eller baderum skal fremstå, blot fordi de står ved siden af en fredet kirke, gør, at selv små skure pludselig koster millionbeløb.

Af andre eksempler kan nævnes den skade, som en flok fredningsivrige folk har bibragt Århus Kommune og DSB ved at kræve det gamle centralværksted i Århus fredet, ikke fordi bygningerne er særlig specielle, men udelukkende fordi deres indbyrdes placering er speciel. Konsekvensen er enorme milliontab, samt at det planlagte anlæg af en hensigtsmæssig trafik-